

ШАНОВНІ КОЛЕГИ, БАТЬКИ, УЧНІ!

У відповідності до функціональних обов'язків та на виконання п. 3 наказу Міністерства освіти і науки України від 28.01.2005 № 55 «Про запровадження звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів», керуючись Примірним положенням про порядок звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів про свою діяльність перед педагогічним колективом та громадськістю, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2005 № 178, з метою подальшого утвердження відкритої, демократичної, державно-громадської системи управління освітою, запровадження колегіальної етики управлінської діяльності у закладі освіти, що базується на принципах взаємоповаги та позитивної мотивації, представляю вашій увазі звіт про свою діяльність у 2022/2023 навчальному році.

У своїй діяльності протягом звітного періоду я як директор ЗЗСО керувалася посадовими обов'язками, основними нормативно-правовими документами, які регламентують роботу закладу освіти: Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про основні засади мовної політики в Україні», Статутом ЗЗСО та чинними нормативно-правовими документами у галузі освіти.

Свою роботу та роботу закладу представляю за результатами комплексного самооцінювання відповідно до чотирьох напрямків внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності, за якими оцінюють роботу навчального закладу експерти інституційного аудиту, а саме:

- Освітнє середовище закладу освіти;
- Система оцінювання здобувачів освіти;
- Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- Управлінські процеси закладу освіти.

РОЗДІЛ I. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Освітній процес в Бочечківському ЗЗСО розпочався відповідно до структури навчального року з 01 вересня 2022 року та тривав по 30 червня 2023 року. Навчальні заняття організовані відповідно до розкладу занять, затвердженого директором освітнього закладу та семестровою системою:

I семестр тривав з 01 вересня по 23 грудня 2022 року;

II семестр з 9 січня по 31 травня 2023 року.

Однією з важливих умов для освітнього процесу є безпечне та комфортне освітнє середовище. Освітнє середовище закладу є безпечним та комфортним для учасників освітнього процесу. Ми постійно працюємо над його оновленням та покращенням.

У закладі освіти облаштовано пандус, що полегшує доступ для осіб з особливими потребами. Територія закладу огорожена, убезпечена від доступу стороннього автотранспорту, на території закладу немає місць, де здобувачі освіти можуть залишитися без нагляду дорослих. На території закладу забезпечено достатнє озеленення відповідно до ландшафтного дизайну. Навчальні приміщення початкової школи (навчальні кабінети, допоміжні приміщення, туалетні кімнати) розміщені окремо від приміщень основної школи. Облаштування приміщень закладу не становить загрози травмування учнів та працівників (неслизька підлога, належним чином встановлені меблі у навчальних кабінетах, не загорожені коридори, сходові клітини та рекреації).

Режим прибирання забезпечує чистоту та охайність місць спільного користування, коридорів та навчальних приміщень, спортивної зали. Заклад освіти дотримується режиму провітрювання, у навчальних кабінетах є графік провітрювання.

Утримання туалетних кімнат відповідає санітарним умовам, у всіх ланках закладу функціонують внутрішні туалетні кімнати.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Із метою організації ведення цивільного захисту, забезпечення стабільності управління, оперативного реагування і захисту працівників закладу та учасників освітнього процесу від надзвичайних ситуацій техногенного, економічного, природного та воєнного характеру в мирний та воєнний час у закладі створено штаб безпеки. Особовим складом штабу проведено навчання для працівників з питань цивільного захисту та пожежної безпеки, правил поведіння під час надзвичайних ситуацій, надання домедичної допомоги. До проведення таких занять залучалися представники ДСНС, медичні працівники, психолог. При навчальних приміщеннях та будівлях закладу облаштовано укриття в межах розрахункової місткості споруд цивільного захисту, що можуть бути використані для укриття учасників освітнього процесу в разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших відповідних сигналів оповіщення.

У закладі освіти всі навчальні кабінети, коридори, спортивні зали мають природне освітлення. Світло на робочі місця падає ліворуч. При оздобленні навчального приміщення враховано такі вимоги: стіни навчальних кабінетів, двері, меблі, парти та стільці – світлих тонів, класні дошки темно-зеленого кольору, стеля – білого кольору. Розташування меблів, обладнання, наявність декоративних рослин у навчальних кабінетах сприяє максимальному використанню денного світла і рівномірному їх освітленню. У осінньо-зимовий період використовується штучне освітлення через енергозберігаючі лампи. У закладі дотримується повітряно-тепловий режим. Чистота повітря у закладі забезпечується регулярністю вологого прибирання, використанням всіх видів провітрювання (наскрізне, кутове, однобічне).

У навчальному закладі створено належні умови для доступу особам з особливими освітніми потребами а саме: безпечний доступ до території закладу освіти; наявний пандус з поручнями до входу в приміщення школи; облаштовано просторі та зручні рекреації; наявні поручні до всіх сходи між поверхами приміщення закладу; облаштовано просторі навчальні кабінети зі зручними меблями, партами та стільцями (1-4 класи НУШ – одномісні парти); облаштовано зручні туалетні кімнати з умивальниками та електричними сушарками для рук; облаштовано ресурсну кімнату для занять дітей з ООП (стіл для піскової терапії, дидактичний набір Фребеля, набір сенсорних мішечків, міжпівкульні дошки тощо).

За сприяння та фінансування Бочечківської ОТГ було оновлено меблі та замінено вікна у харчоблоці та їдальні початкової школи, у повному обсязі придбано необхідний кухонний інвентар. Зроблено капітальний ремонт будівлі початкової школи: заміна підлоги, утеплення, реконструкція прибудови, обладнання туалетних кімнат та коридорів. На території початкової школи обладнано найпростіше укриття в межах розрахункової місткості споруд цивільного захисту, що використовуються для укриття учасників освітнього процесу в разі ввімкнення сигналу «Повітряна тривога».

Їдальні і харчоблоки розміщені у приміщеннях дошкільного навчального закладу, початкової школи та основної. Усі їдальні розраховані на повну кількість дітей. Раціональне харчування учнів організовано на підставі циклічного перспективного меню. Енергетична цінність страв відповідає віку, стану здоров'я дітей, рівню енергетичних витрат і нормам харчування різних вікових груп вихованців. Із 2020 р. у закладі запроваджено харчування здобувачів освіти за перспективним меню та технологіями Є.Клопотенка.

Заклад має достатнє матеріально-технічне забезпечення. У закладі наявні всі навчальні приміщення (фізики та хімії, біології та екології, географії та історії, української мови та літератури, інформатики, математики, англійської мови, зарубіжної літератури, захисту Вітчизни), майстерня, спортивні кімнати, їдальні, медичні кімнати, медіатека. Функціонує актові зала для проведення масових заходів. Учні початкової ланки навчаються у 4 навчальних кабінетах, а вихованці дошкільних груп розподілені на 4 вікові групи. Для кожної вікової групи дошкільнят облаштована окрема кімната, дві спальні, медичний кабінет, харчоблок.

Усі кабінети, де проводяться навчальні заняття, відповідають Положенню про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, яке затверджене наказом МОН України за № 601 від 20.07.2004 р., Державним санітарним правилам і нормам влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу, які погоджені листом МОН України від 05.06.2001 р. за № 1/12-1459.

Кожен навчальний кабінет має паспорт, в якому відображено загальні санітарно-гігієнічні умови приміщення кабінету, організація робочих місць, режим роботи кабінету, перелік методичної літератури, дидактичний та роздатковий матеріал, наочні, електронні посібники та технічне обладнання, постійні і змінні експозиції, в більшості кабінетів систематизовано навчально-методичне забезпечення.

Організація освітнього процесу здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими (наказ по школі від 01.09.2022 № 65). Реалізація дистанційного навчання здійснюється за єдиною онлайн-платформою Google Classroom у поєднанні з Google Meet, що дає можливість 100% охопити учнів навчанням за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. Учні та вчителі закладу проводять навчальні заняття в асинхронному та синхронному форматі, користуються матеріалами платформи Всеукраїнська школа онлайн.

Для учнів, які вимушені були виїхати за межі країни (трьох осіб), заняття організовано з використанням дистанційних технологій у зручний для них час (розклади занять погоджено з батьками, затверджено керівником закладу). У закладі організовано навчання для учня 1 класу, зареєстрованого як внутрішньо переміщена особа з м. Харків.

Освітній заклад оснащено інтерактивними дошками (4 – у початковій ланці, 5 – в основній), мультимедійними комплексами. Кількість комп'ютерних педагогічних програмних засобів навчання, які використовуються у навчальному процесі, – 16. Усі наявні комп'ютери в закладі підключені до мережі Інтернет, наявна мережа Wi-Fi з безпечним доступом. Кабінет інформатики обладнаний сімома стаціонарними комп'ютерами, десятьма ноутбуками та двадцятьма нетбуками. Кабінет облаштований інтерактивним комплексом.

Заклад освіти під'єднаний до мережі швидкісного інтернету, що значно покращує якість навчально-виховного процесу. Мережа Інтернет є доступною у всіх кабінетах закладу, крім того у залі, зонах рекреації, коридорах відкрита «гілка» безпаролевого Wi-Fi, яку учні використовують для пошуку необхідної інформації з власних гаджетів, що дозволяє уникнути перевантаження мережі у навчальному закладі та одночасно робить доступною мережу для всіх здобувачів освіти.

У кабінеті зарубіжної літератури наявний інтерактивний комплекс, що дає можливість переглядати відеопрезентації, віртуально подорожувати музеями письменників, створювати інтерактивні вправи з будь-якого предмету в програмі «Learning Apps». Кабінет біології та екології обладнаний інтерактивною пересувною панеллю, на яку встановлена програма «MozaBook», що дає можливість використовувати 3D моделі будь-якого органу

рослин, тварин та людей. Є мікроскопи та мікропрепарати, які дають змогу учням більш якісно сприймати та засвоювати навчальний матеріал.

Інтерактивна панель у кабінеті української мови та літератури дозволяє виконувати різноманітні вправи, проводити аудіювання, залучати навчальні матеріали з доповненою реальністю. Учителі-словесники мають можливість під час уроку використовувати спеціалізовані лінгвістичні додатки. Так уроки стають динамічними, а подача навчального матеріалу – оригінальною.

Класні кімнати НУШ обладнано й облаштовано всією необхідною оргтехнікою та сучасними меблями, які передбачає програма НУШ: партами, стінками, м'якими куточками, нетбуками, під'єднаними до мережі Інтернет, інтерактивними дошками з проєкторами та відповідним програмним забезпеченням, ламінаторами, кольоровими принтерами, стендами, необхідними засобами навчання (розвивальним та навчальним дидактичним матеріалом). Гнучкість та стабільність інтер'єру поєднуються через відповідне зонування.

Медіатека освітнього комплексу оснащена інтерактивним сенсорним модулем Cam Touch (проєктор View Sonic), адже бібліотечний простір – це невіддільна частина оновлення нової української школи, сучасно обладнаний простір нового типу. У бібліотеці наявні технічні засоби, що дозволять задовольнити будь-які інформаційні запити здобувачів освіти шляхом залучення інформаційних ресурсів, доступних завдяки мережі Інтернет. Так, медіатека є не лише місцем для зберігання книжок, а й інтерактивним центром, в якому школярі можуть проводити вільний час, комунікувати один з одним, навчатися, консультуватися з педагогами, грати.

Право громадян на доступну освіту реалізується шляхом запровадження різних форм навчання, однією з яких є навчання за інклюзивною формою.

У 2022/2023 навчальному році п'ятий рік поспіль у закладі здійснюється інклюзивне навчання. Відповідно до рекомендацій ІРЦ та висновків лікарів було відкрито 1, 6 та 7 інклюзивні класи. Класи з інклюзивним навчанням організовано на підставі заяв батьків дітей з особливими освітніми потребами, висновків психолого-медико-педагогічної консультації та за погодженням із відділом освіти. Навчання здійснюється за програмами для закладів загальної середньої освіти та посібниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України для загальноосвітніх навчальних закладів, у тому числі і спеціальною додатковою літературою. Розроблені індивідуальні навчальні плани та індивідуальні програми розвитку з урахуванням висновків ПМПК.

У 2022/2023 навчальному році у закладі організовано індивідуальне навчання учнів у 1, 2 та 4 класах (Тельний Богдан, Усанов Артем, Наумчук Софія, Гуртовенко Тимофій). Індивідуальне навчання організовано відповідно до Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Положення

про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України № 8 від 12.01.2016.

Облаштування ресурсної кімнати для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами є одним із основних пріоритетних напрямків роботи адміністрації закладу освіти. У 2022/2023 навчальному році питання збереження життя і здоров'я учнів та запобігання випадкам дитячого травматизму розглядалося на засіданнях педагогічної ради, нарадах при директорові, засіданнях професійних спільнот класних керівників тощо.

У класних журналах 1-11-х класів були відведені окремі сторінки для бесід із правил дорожнього руху, правил протипожежної безпеки, з профілактики отруєння, правил безпеки при користуванні газом, правил безпеки з користування електроприладами, правил безпеки з вибуховонебезпечними предметами, правил безпеки на воді та інші виховні заходи з попередження усіх видів дитячого травматизму.

Учителями проводилися інструктажі з безпеки життєдіяльності, що зафіксовано в окремих журналах на уроках фізичної культури, трудового навчання, фізики, хімії, інформатики, біології, під час прогулянок, екскурсій; бесіди з попередження усіх видів дитячого травматизму перед виходом на осінні, зимові та літні канікули.

У 2023/2024 навчальному році педагогічному колективу необхідно продовжити систематичну роз'яснювальну роботу з питань попередження дитячого травматизму та контроль за поведінкою учнів на перервах та під час екскурсій.

Протягом 2022/2023 навчального року системно здійснювався контроль за виконанням вимог щодо безпеки життєдіяльності учнів, дотримання правил дорожнього руху, технічної безпеки, протипожежної безпеки під час освітнього процесу та в позаурочний час. У роботі з дітьми педагогічні працівники дотримувалися вимог законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», «Про дорожній рух», «Про пожежну безпеку», «Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу», комплексних заходів по школі щодо збереження життя та здоров'я учнів, запобігання травматизму серед учнів. Класні керівники вчасно проводили з учнями інструктажі з ТБ, заходи в рамках тематичних тижнів з безпеки життєдіяльності, щотижневі бесіди про збереження життя та здоров'я, про що робили записи встановленої форми в журналах з ТБ, планах класних керівників, класних журналах.

Питання безпеки життєдіяльності учнів під час освітнього процесу та в побуті обговорювалися під час засідань педагогічних рад, на нарадах при директорі, на класних батьківських зборах.

Проведена соціальна паспортизація класів, освітнього закладу. Складені і опрацьовані списки дітей-сиріт, дітей з ООП, дітей, які знаходяться під опікою

та позбавлені батьківського піклування, дітей з багатодітних сімей, із малозабезпечених сімей, із неповних сімей, дітей учасників АТО, внутрішньо переміщених осіб.

Класні керівники та вчителі постійно здійснюють контроль за зайнятістю учнівства. На кожному поверсі, у коридорах, на подвір'ї є чергові вчителі. Класні керівники володіють інформацією про місце знаходження дітей в позаурочний час, залучають до гурткової роботи, в разі потреби відвідують вдома, проводять індивідуальні бесіди з батьками та дітьми. Але цей напрямок роботи ще потребує корекції і сумісних зусиль щодо покращення, а саме:

класним керівникам потрібно постійно контролювати своїх учнів під час чергування по закладу освіти;

класним керівникам та вчителям-предметникам відповідально ставитись до обов'язків «Чергового вчителя» згідно «Графіку чергування вчителів по школі»;

класним керівникам привчати учнів до культурної поведінки у школі, виховувати повагу до чергового учня та вчителя.

Головні завдання підготовки у сфері цивільного захисту ЗЗСО у 2022/2023 навчальному році виконані. У закладі освіти були затверджені плани основних заходів підготовки цивільного захисту на 2022/2023 рік, уточнені Плани дій структурних підрозділів у режимах повсякденної діяльності, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного стану. Основні зусилля у розв'язанні питань ЦЗ спрямовувалися на організацію навчання учнів та постійного складу навчальних закладів згідно з чинними програмами ЦЗ, навчання їх правилам поведінки та основним способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, прийомам надання першої допомоги тощо.

Підготовка з цивільного захисту учнів школи проводилася під час вивчення курсів «Основ здоров'я» у 4-9-х класах; предмета – Захист України у 10-11-х класах, навчально-польових зборах.

Перевірка і закріплення учнями та педагогічним колективом навчального закладу теоретичних знань з ЦЗ, практичних навичок під час дій у екстремальних умовах здійснювалася під час проведення у закладі Дня цивільного захисту (дистанційний формат).

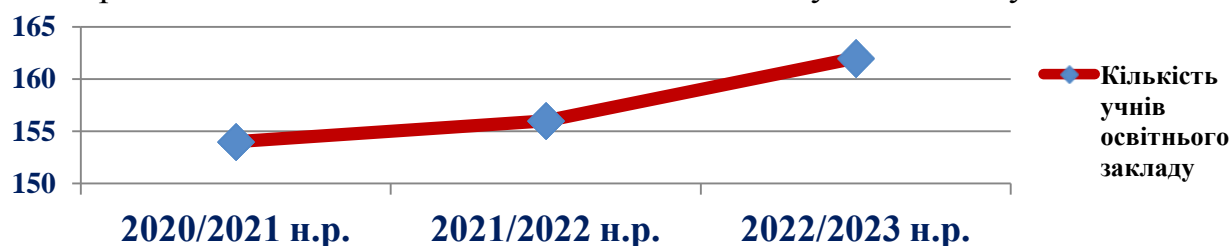
РОЗДІЛ II. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

У закладі наявні всі умови для забезпечення рівного доступу до отримання освітніх послуг. Проектна потужність закладу – 250 учнів. Станом на 01.01.2023 у закладі функціонує 11 повних класів. Кількість вихованців дошкільного навчального закладу – 51, здобувачів освіти 1-11 класів – 162.

Середня наповнюваність класів у 2022/2023 навчальному році становить 15 учнів. Основними заходами зі збереження контингенту учнів є:

- організація обліку дітей та підлітків на території обслуговування;
- спільна робота з дошкільними групами;
- контроль відвідування учнями навчальних занять;
- організація навчання за інклюзивною формою та індивідуальною формою (педагогічний патронаж);
- функціонування гуртків;
- індивідуальна робота з учнями та батьками;
- надання закладом якісної освіти.

Спостерігається тенденція до збільшення кількості учнів закладу.

Результати річного оцінювання знань здобувачів освіти освітнього закладу наведено в таблиці:

Результати успішності за рік представлені в таблиці.

	Класи														Усього
	1	2	3	4	1-4	5	6	7	8	9	5-9	10	11	10-11	
Було учнів	15	16	11	16	58	16	21	15	16	15	83	12	6	18	154
Прибуло учнів	2	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1
Вибуло учнів	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Є учнів	17	16	11	16	60	16	22	15	16	15	84	12	6	18	162
Атестовано	-	-	-	-	-	16	22	15	16	15	84	12	6	18	102
Навчається на високому рівні	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	5	-	-	-	5
Достатньому	-	-	-	-	-	6	4	3	3	5	21	3	3	6	27
Середньому	-	-	-	-	-	10	15	10	13	10	58	9	3	12	70
Початковому	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Проаналізувавши стан успішності учнів окремо по класах, робимо висновок, що в кожному класі є резерв учнів, які б могли досягти свого основного рівня.

Одним із шляхів поліпшення якості освіти, виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання й мобільності в умовах сучасного суспільства є впровадження вивчення профільних предметів в старшій школі. Так у 10 класі запроваджено вивчення української мови, в 11 класі – історії як профільних предметів.

У 2022/2023 навчальному році проведено комплекс заходів щодо роботи з учнями допрофільних та вибору профільних предметів:

- робота класних керівників (діагностика) з виявлення нахилів підлітків;
- вироблення пропозицій щодо планування, курсів за вибором у профільних і допрофільних класах;
- батьківські збори 7, 8, 9 класів за участю класних керівників, батьків (дистанційно).

Аналіз причин руху учнів свідчить, що вони зумовлені зміною місця проживання родини або пов'язані з переїздами. Основними напрямками роботи щодо забезпечення соціальної підтримки дітей пільгових категорій є виявлення, облік і створення умов для їхнього навчання, виховання й розвитку.

Робота з обдарованою молоддю

У 2022/2023 н. р. значна увага приділялася роботі з обдарованими дітьми, втілювались у життя заходи щодо реалізації програми «Обдарована дитина».

Ефективною формою роботи для реалізації, утвердження своїх здібностей є предметні олімпіади та конкурси. Учні закладу беруть активну участь у районних олімпіадах, МАН, конкурсах, змаганнях.

Результативність участі у II етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад у 2022/2023 н.р. демонструє такий результат:

1. Українська мова: Шевцова Надія (7 клас) – II м., Тютюнник Віталій (8 клас) – II м., Зюзькова Катерина (9 клас) – III м.
2. Англійська мова: Тютюнник Віталій (8 клас) – II м., Левченко Микола (9 клас) – II м.
3. Математика: Бережко Андрій (6 клас) – I м., Миколаєнко Дар'я (7 клас) – I м.

Результативність участі у II етапі Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика у 2022/2023 н.р.: Бондар Ярослав (3 клас) – I м., Миколаєнко Дар'я (7 клас) – II м., Зюзькова Катерина (9 клас) – II м.

Учні закладу є постійними слухачами МАН. Учителі співпрацюють із учнями-слухачами МАН та сприяють розробці індивідуальних тем для науково-дослідницьких робіт. У 2021/2022 н.р. учениця 11 класу Колошина Є. працювала над науково-дослідницьким проектом «Розвиток жіночої гімназійної освіти в Конотопі в кінці XIX – на початку XX століття», який презентувала на обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт членів МАН. У 2022/2023 н. р. дівчина досліджує тему «Українська народна пісня як вагомий фактор виховання патріотизму в умовах воєнного часу». За результатами конкурсу учениця посіла почесне II місце.

Учні закладу є активними учасниками районних, Всеукраїнських та міжнародних проєктів. У 2021-2022 н.р. члени учнівського самоврядування закладу презентували проєкт «Квітуче село – територія дружньої співпраці» в

обласному конкурсі соціально-освітніх проєктів «Діти розбудовують громаду» та зайняли почесне I місце.

Щорічно обдаровані діти є стипендіатами голів обласної, та сільської ради. У 2022/2023 навчальному році учениця 11 класу Колошина Євгенія отримує стипендія голови Бочечківської сільської ради.

Виховна діяльність Бочечківського ЗЗСО підпорядкована єдиній меті – формування цілісної всебічно розвиненої, особистості, здатної до критичного мислення; патріота з активною позицією, який діє згідно з морально - етичними принципами, здатний приймати відповідальні рішення; інноватора, здатного змінювати навколишній світ, вчитися впродовж життя.

Головна мета виховання: формування морально-духовної життєвокомпетентної особистості, яка успішно самореалізується в соціумі як громадянин, член родини, професіонал справи. Виховна мета є спільною для всіх ланок системи виховання та є критерієм ефективності виховного процесу, що знайшло відображення у виховній діяльності, яка здійснюється як в очному, так і в дистанційному форматах.

Педагогічний колектив закладу спрямовує свою діяльність на створення цілісної системи виховної діяльності з учнівськими колективами, спрямованої на розвиток конкурентоздатної, соціально мобільної компетентної особистості.

Формування громадянської позиції, ціннісного ставлення до держави та суспільства реалізовувалося через проведення таких заходів: Єдиний урок для здобувачів освіти 1-11-х класів «Відкрий для себе Україну!»; створення відеороликів «Здоровим бути – це модно!» до Всесвітнього Олімпійського тижня: «Хай буде мир на всі Землі» - до Міжнародного дня миру; відеопривітання до знаменних дат українського та світового календарів; уроки мужності; «Урок звитяги», тематичні години спілкування; культурно-мистецька акція «Разом до Перемоги»; благодійний ярмарок «Щедрий Спас завітав до нас»; благодійні акції «Уплети стрічку в ПЕРЕМОГУ», «Вітамінна суміш для захисників», «Щедрий Вівторок», «Вітамінний мікс», "Тепла хвиля" (виготовлення окопних свічок), «Дякую ЗСУ», «Колосок для ЗСУ»; еко-акції «Заквітчаємо Україну разом!», «Створюємо ліси разом!», «Нехай моя ялинка залишається у лісі», смартмоб "Парасолька для планети"; участь у Всеукраїнській благодійній акції «Хеппі Гав для Сірка» та «Хеппі Няв для Мурчика», акція "Долоньки любові", участь у проєкті «Героям Слава!» (створення віртуального меморіалу Слави); участь у онлайн-конкурсі від EdEra «Основи здорового харчування для учнів 1–4 класів»; участь у обласному конкурсі юних фотоаматорів «Моя Україно!», обласному відбірковому конкурсі читців, присвяченому пам'яті Т. Г. Шевченка, обласному конкурсі «Агенти здоров'я», обласному фестивалі мистецтв «Перлини нашої душі», обласному конкурсі фото- та відеоробіт «Сімейне захоплення» та багато інших.

У 2022/2023 н. р. учні закладу є переможцями різних конкурсів та проєктів:

- V Благодійний Всеукраїнський фестиваль-конкурс «Країна майбутнього» - I місце;

- конкурс дитячої творчості «Україна майбутнього»: I місце – троє учасників, II місце – семеро учасників, III місце – дев'ятеро учасників;

- Всеукраїнський конкурс дитячої творчості «Чарівна осінь» - I місце – Стасюк Вікторія (9 клас);

- VI щорічний Всеукраїнський національно-патріотичний конкурс "Я - козацького роду!": I місце – один учасник, II місце – четверо учасників, III місце – один учасник;

- Міжнародний вокальний конкурс «Я маю талант» - I місце.

На базі навчального закладу функціонують гуртки комунального закладу позашкільної освіти Центру дитячої та юнацької творчості Бочечківської сільської ради.

Підсумовуючи, слід зазначити, що робота закладу освіти з обдарованими дітьми виконувалася згідно плану на належному рівні.

РОЗДІЛ III. ОЦІНКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Ефективне функціонування ЗЗСО передбачає здійснення кадрової політики шляхом створення сприятливих умов для формування дієздатного колективу, розкриття творчого потенціалу кожного педагогічного працівника, підвищення його кваліфікаційного рівня та його професійного самовдосконалення.

Питання добору педагогічного персоналу вирішується відповідно до вимог чинного законодавства, з урахуванням ресурсного забезпечення закладу в цілому за всіма показниками.

Розподіл педагогічного навантаження, стимулювання праці та відповідального ставлення педагогів до своєї справи, соціально-психологічна адаптація молодих учителів, доцільність розстановки педагогічних кадрів є одним із основних напрямів управлінської діяльності керівництва закладу освіти.

Розстановка педагогічних кадрів, обсяг визначених для них обов'язків відзначаються вмотивованістю і враховує не тільки нормативні вимоги, а й потреби закладу з урахуванням замовлень учнів, батьків, суспільства, держави.

Освітній процес у закладі забезпечують 23 учителів, 3 асистентів учителів, 6 вихователів дошкільного навчального закладу, 1 вихователь групи продовженого дня, 1 практичний психолог, 1 соціальний педагог, обслуговуючий персонал – 20 осіб.

Середній вік учителів закладу – 45 років, що є оптимальним показником з позицій компетентності і продуктивності в перспективі якості.

Вищу кваліфікаційну категорію мають 7 учителів, I – 11 учителів, II – 3 учителі, «спеціаліст» - 5 учителів, 8 тарифний розряд – 1 учитель. Один учитель має звання «учитель - методист» та двоє – «старший учитель».

98% від загальної кількості педпрацівників мають вищу освіту на рівні спеціаліста.

Усі педагогічні працівники своєчасно проходять курсову перепідготовку. Із метою підвищення професійного рівня, активізації творчої діяльності вчителів, залучення їх до науково-дослідницької роботи, стимулювання неперервної післядипломної освіти, підвищення відповідальності за результати навчання й виховання, відповідно до перспективного плану роботи закладу атестацією охоплені всі педагогічні працівники.

Педагоги навчального закладу постійно підвищують свій професійний рівень на засіданнях методичних формувань, шкільних, районних та обласних теоретичних і науково-практичних семінарах і круглих столах, використовуючи Інтернет-ресурси, беручи участь у (не) конференціях для шкільних педагогів EdCamp Ukraine.

Організація методичної роботи з педагогами у закладі освіти базується на аналізі професійних потреб та інтересів педагогічних кадрів, діагностуванні рівня їхньої компетентності, реалізації актуальних питань розвитку і вдосконалення професійної майстерності педагогів, підвищення їх інтелектуального, загальнокультурного рівня та психологічної підготовки, а головне - вдосконалення організації навчання та виховання дітей, приведення професійної компетентності педагогічних працівників у відповідність із загальнодержавними стандартами на засадах перспективності та наступності в роботі всіх освітніх ланок.

Сьогодні в освіті створена нова школа, де учень повноцінно живе, проектує своє майбутнє, свій шлях, враховуючи власні можливості, ставлячи перед собою завдання самовдосконалення, самовиховання, самоосвіти. При цьому особливого значення набуває креативність особистості, її здатність до творчого нестандартного мислення, вміння ефективно вирішувати складні проблеми власної життєдіяльності. Саме тому, за рішенням педагогічного колективу закладу розроблена та ввійшла в дію комплексна програма роботи над науково-методичною проблемою «Формування життєвих компетентностей особистості учня на основі розвитку його творчих здібностей на уроках та в позаурочній діяльності».

Робота над проблемною темою значно активізувала різні форми підготовки кожного вчителя, підняла на більш високий рівень його теоретичну підготовку, надала чіткості й цілеспрямованості практичним заходам із різними категоріями вчителів.

У закладі функціонують професійні спільноти вчителів, на засіданнях яких у тісному тандемі спільної діяльності учасників освітнього процесу обговорюються та вирішуються окремі теоретичні та практичні питання реалізації методичної проблеми закладу, а саме: оптимізації освітнього простору шляхом упровадження інноваційних та інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних методів навчання, організації пошукової роботи на уроках фізики, хімії, історії, географії. Особлива увага приділялася вивченню стану успішності здобувачів освіти з профільних предметів, моніторинговим дослідженням ефективності роботи з обдарованими учнями. Систематично оновлюється банк інформації про використання продуктивних технологій в системі креативної освіти.

Аналіз роботи професійних спільнот засвідчує, що основну увагу вчителі приділяли підвищенню фахової майстерності, розвитку власної творчої особистості, спільному вирішенню завдань, поставлених членами та лідерами профспільнот щодо втілення сучасних інновацій та педагогічних технологій, сприяли творчому підходу до реалізації ідей програм з кожного предмета на забезпечення, засвоєння й використання найбільш раціональних методів і прийомів навчання та виховання школярів. На засіданнях професійних спільнот розглядалися, зокрема, такі питання:

- виконання Державних стандартів освіти;
- вивчення й реалізація основних положень нормативних і директивних документів про освіту;
- опрацювання методичних рекомендацій щодо вивчення базових дисциплін;
- методика організації та проведення сучасного уроку в умовах змішаного навчання;
- використання інтерактивних технологій як засіб підвищення ефективності уроку;
- медійна грамотність учасників освітнього процесу;
- формування предметних компетентностей в учнів;
- робота з творчо обдарованою молоддю, залучення до участі в різноманітних конкурсах, олімпіадах, робота в Малій академії наук;
- переваги і можливості технологій дистанційного навчання під час організації освітнього процесу;
- вибір підручників тощо.

Педагоги закладу освіти є активними членами вебспільноти освітян, працюючи на таких платформах як «Всеосвіта», «На урок», «Прометеус» тощо, де переймають передовий досвід колег, підвищують кваліфікацію, діляться власними педагогічними здобутками.

Традиційним у закладі освіти є проведення предметних тижнів та творчих тижнів учителів, які атестуються.

Для забезпечення демократичного керівництва методичною роботою в освітньому закладі діє методична рада, яка створює умови для підвищення професійного рівня педагогів і рівня їх інформаційної компетенції, сприяє науково-дослідницькій діяльності педагогів, вивчає та популяризує досвід творчих педагогів закладу, знайомить із передовими педагогічними досягненнями інших вчителів. Щороку проводиться не менше 4-5 засідань, обговорюються питання організаційного, інструктивно-навчального, методичного спрямування. Наразі заслуговують на увагу заходи, спрямовані на удосконалення рівня успішності учнів та створення умов у закладі для реалізації Концепції «Нова українська школа».

Велику стимулюючу роль у професійному зростанні педагогічних кадрів відіграє атестація, яка сприяє моральному і матеріальному заохоченню педагогічних працівників, узагальненню та впровадженню досвіду кращих вчителів у практику навчання та виховання учнів.

Переважає більшість учителів нашого закладу постійно працює на сайті онлайн – освіти EdEra, освітньому порталі «На Урок», «Всеосвіта», отримуючи при цьому сертифікати, листи–подяки за підготовку переможців всеукраїнських інтернет-олімпіад, конкурсів «Кенгуру», «Левеня», «Соняшник» та ін.

Учительський колектив докладає всіх зусиль, щоб досягати нових успіхів у навчанні та вихованні учнів, в утвердженні позитивного іміджу школи, у виконанні нею своєї головної місії – виховання і розвитку наших дітей, підготовки їх до самостійного життя.

Щорічно заклад представляє учасників конкурсів «Учитель року» у різних номінаціях. У 2020/2021н. р. учитель української мови та літератури Мозгова Н.В. у I зональному етапі конкурсу «Учитель року – 2021» посіла II місце в номінації «Українська мова та література». У 2022 році учитель Самойлик С.В. взяв участь в обласному етапі конкурсу в номінації «Інформатика». У 2023 навчальному році учитель Стриженко І.М. взяв участь у першому турі конкурсу «Учитель року - 2023» в номінації «Фізична культура».

В освітньому закладі здійснюється постійний моніторинг професійної майстерності педагогічних кадрів: оцінювання методичної підготовленості вчителів за допомогою експертної оцінки результатів зрізів; визначення динаміки професійного рівня вчителів, які потребують постійної методичної допомоги; аналіз дій вчителів при проведенні корекційно-аналітичних заходів щодо результатів вхідного, поточного й підсумкового діагностування рівня навчальних досягнень; виявлення реального рівня кваліфікації педагогів, їхньої підготовленості до розв'язання інноваційних завдань; оволодіння вчителями всіма видами самоаналізу: самоаналіз, здійснюваний одночасно з ходом навчання на уроці; ретроспективний самоаналіз; самоаналіз у процесі навчання.

РОЗДІЛ IV. УПРАВЛІНСЬКІ ПРОЦЕСИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Як керівник закладу освіти розумію, що якість освітньої діяльності неможлива без розуміння шляхів розвитку закладу освіти. Цілі розвитку та основні кроки задля їх досягнення формулюються у Стратегії розвитку, що містить визначення цінностей, які сповідує заклад.

Стратегія розвитку закладу включає у себе реалізацію протягом п'яти років напрямків, які дадуть змогу скерувати педагогів до реалізації ціннісних пріоритетів особистості, задоволення освітніх потреб молоді, створення розвивального середовища, у якому б реалізувалася сучасна модель випускника, особистості, що володіє технологіями усного та письмового спілкування двома іноземними мовами, комп'ютерними технологіями.

Протягом 2022/2023 н. р. заклад освіти працював за освітньою програмою (схвалено педагогічною радою, протокол №1 від 30.08.2022), складеною відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I-III ступенів, яка враховувала профільність навчання, побажання учнів та батьків та включала курс за вибором.

Освітня програма дошкільного підрозділу розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти. Зміст програми визначається Базовим компонентом дошкільної освіти. Освітня робота здійснюється за освітніми програмою «Я у Світі».

Завдання освітніх ліній Базового компонента реалізуються на основі блочно-тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній БКДО у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Освітня програма для 1-4 класу розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти на основі типової освітньої програми для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко.

Для 5 класу – за Типовим навчальним планом для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання затвердженим наказом МОН України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 закладів загальної середньої освіти».

Для 6-9 класів – розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» за Типовим навчальним планом закладів загальної середньої освіти з

українською мовою навчання, затвердженим наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 1 до Типової освітньої програми).

Для 10-11 класів – розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» за Типовим навчальним планом закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання, затвердженим наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (Таблиця 2 до Типової освітньої програми).

Реалізація інваріантної та варіативної складових навчального плану здійснювалась за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Варіативна частина робочого навчального плану в 2022/2023 н. р. була спланована на врахування побажання учнів, запитів батьків, кадрове та навчально-методичне забезпечення. Години варіативної складової використані для поглибленого та допрофільного навчання, курсу за вибором.

Варіативна складова навчального плану містила по 1 додатковій годині у 1-4 класах, спрямовані на підсилення мовно-літературної галузі.

Частину навчальних годин призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання сформовано закладом освіти за бажанням батьків, здобувачів освіти та з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію. Профільні предмети, що вивчатимуться на профільному рівні визначено такі: 10 клас - українська мова (4год.), українська література (4год.); 11 клас – історія України (3год.), всесвітня історія (3 год.). Кількість годин визначено відповідно до Таблиці 3 Типової освітньої програми.

У 2022/2023 навчальному році навчальний заклад працював за річним планом, затвердженим за засіданні педагогічної ради № 1 від 30.08.2022, що включав розділи із управлінської діяльності, навчально-виховної, навчально-методичної та виховної робіт, контрольної-аналітичної та фінансово-господарської діяльності закладу.

На даний час адміністрація навчального закладу та робоча група працюють над розробленням річного плану роботи школи на 2023/2024 навчальний рік.

Річний план роблений відповідно до Стратегії розвитку та освітньої програми, є основним робочим документом для організації повсякденної діяльності закладу освіти впродовж навчального року та передбачає реалізацію чотирьох основних напрямків роботи внутрішньої системи забезпечення якості освіти, а саме щодо освітнього середовища, системи оцінювання освітньої

діяльності учнів, системи педагогічної та управлінської діяльності. Стратегія розвитку закладу має реалізовуватися через систему планування.

Для здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності у закладі освіти розроблена внутрішня система забезпечення якості освіти, що включає критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників та здобувачів освіти, управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти, систему та механізм забезпечення академічної доброчесності, інклюзивного навчання тощо. У 2022/2023 н.р. моніторинг освітньої діяльності протягом здійснювався лише частково, що певною мірою пов'язано діяльністю закладу в умовах правового режиму воєнного стану. Цього навчального року робочою групою навчального закладу здійснювалося вивчення діяльності закладу за напрямом «Управлінські процеси».

Особливу увагу як керівник хочу звернути на фінансове та матеріально-технічне забезпечення закладу. Протягом 2022/2023 навчального року та у період літніх канікул у закладі здійснені наступні ремонтні роботи:

- здійснюється капітальний ремонт приміщення дошкільного підрозділу,
- зроблено капітальний ремонт навчальних кабінетів фізики та хімії, історії та географії, математики, медіатеки навчального закладу у приміщенні основної школи;
- виконано поточний ремонт спортивної кімнати, медичного кабінету початкової школи;
- відкрито клас безпеки.

За період 2022/2023 навчального року було придбано:

- меблева стінка для навчального кабінету фізики та хімії;
- ігрове обладнання та ігрові майданчики для дошкільного підрозділу;
-

Протягом літнього періоду 2022 року навчального року здійснено генеральне прибирання у підвальному приміщенні закладу. Підвальне приміщення підготовлене до використання в якості сховища (найпростішого укриття) під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» та в разі надзвичайних ситуацій.

Хочу зазначити, що школа працює в режимі стабільності, ліміти на використання енергоносіїв не перевищено. Проте, на сьогодні залишається багато нагальних проблем, які необхідно вирішити.

Адміністрація закладу постійно вивчає потреби учнів та працівників, готує і доводить до відома засновника запити для задоволення потреб закладу освіти та відстежує їх реалізацію.

Для успішної роботи та конструктивної взаємодії здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти важливе значення має створення сприятливого психологічного клімату у колективі.

Психологічний клімат у закладі освіти є визначальним чинником для створення комфортних умов для здобувачів освіти та педагогічних працівників.

Однією з важливих складових управлінського процесу є безумовне виконання вимог статті 30 Закону України «Про освіту», яка визначає перелік обов'язкової інформації, яку заклад має оприлюднювати. У нашому закладі створений та активно функціонує офіційний вебсайт, де є відкритий доступ до вищезгаданої публічної інформації, що знаходиться у рубриці «Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти». Сайт закладу постійно оновлюється, висвітлює події, які відбуваються у житті ЗЗСО, є одним із інструментів організації навчання за змішаною формою.

Кадрова політика закладу спрямована на забезпечення закладу освіти кваліфікованими педагогічними та іншими працівниками. Педагогічними та технічними працівників інших професій ми забезпечені в повній мірі.

Розподіл педагогічного навантаження, стимулювання праці та відповідального ставлення педагогів до своєї справи, соціально-психологічна адаптація молодих учителів, доцільність розстановки педагогічних кадрів є одним із основних напрямів управлінської діяльності керівництва закладу освіти.

Розстановка педагогічних кадрів, обсяг визначених для них обов'язків відзначаються вмотивованістю і враховує не тільки нормативні вимоги, а й потреби закладу з урахуванням замовлень учнів, батьків, суспільства, держави.

Освітній процес у закладі забезпечують 23 учителів, 3 асистентів учителів, 6 вихователів дошкільного навчального закладу, 1 вихователь групи продовженого дня, 1 практичний психолог, 1 соціальний педагог, обслуговуючий персонал – 20 осіб.

Середній вік учителів закладу – 45 років, що є оптимальним показником з позицій компетентності і продуктивності в перспективі якості.

Вищу кваліфікаційну категорію мають 7 учителів, I – 11 учителів, II – 3 учителі, «спеціаліст» - 5 учителів, 8 тарифний розряд – 1 учитель. Один учитель має звання «учитель - методист» та двоє – «старший учитель».

98% від загальної кількості педпрацівників мають вищу освіту на рівні спеціаліста.

Усі педагогічні працівники своєчасно проходять курсову перепідготовку. Із метою підвищення професійного рівня, активізації творчої діяльності вчителів, залучення їх до науково-дослідницької роботи, стимулювання неперервної післядипломної освіти, підвищення відповідальності за результати навчання й виховання, відповідно до перспективного плану роботи закладу атестацією охоплені всі педагогічні працівники.

Підвищення педагогічної майстерності у 2022/2023 навчальному році

У ході атестації педагогічних працівників було проведено тижні педагогічної майстерності вчителів, де педагоги демонстрували свої надбання, ділилися досвідом роботи з колегами.

Відповідно до вимог Типового положення про атестацію педпрацівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 №930, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.12.2010 за №1255/18550, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 08.08.2013 № 1135, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 16.08.2013 за №1417/23949, із метою стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їхньої професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності освітнього процесу та для встановлення відповідності педагогічних працівників закладу займаним посадам і рівня їхньої педагогічної кваліфікації у 2022/2023 навчальному році було проведено атестацію педагогічних працівників закладу. За підсумками проходження атестації атестаційною комісією I рівня винесено рішення: усі вчителі та вихователі, які атестувалися, визнані такими, що відповідають займаним посадам.

На підставі вищевикладеного, відповідно до рішення атестаційної комісії I рівня закладу від 28.03.2023 (протокол № 3)

Було прийнято такі рішення:

1. Вважати педагогічних працівників закладу Авдієнко Надію Михайлівну, Голуб Наталію Анатоліївну, Клименко Наталію Миколаївну, Єлетенко Вікторію Миколаївну, Очкурову Людмилу Іллівну, Надточій Валентину Володимирівну, Зеленську Тетяну Олексіївну такими, що відповідають займаним посадам.

2. Підтвердити АВДІЄНКО Надії Михайлівні, учителю англійської мови, кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії».

3. Присвоїти КЛИМЕНКО Наталії Миколаївні, учителю української мови та літератури, кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії».

4. Присвоїти ЄЛЕТЕНКО Вікторії Миколаївні, асистенту вчителя інклюзивного класу, кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії».

5. Присвоїти ЄЛЕТЕНКО Вікторії Миколаївні, учителю історії, кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії».

6. Присвоїти ГОЛУБ Наталії Анатоліївні, учителю біології та географії, кваліфікаційну категорію «спеціаліст другої категорії».

7. Присвоїти НАДТОЧІЙ Валентині Володимирівні, вихователю дошкільного підрозділу, кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії».

8. Підтвердити ЗЕЛЕНСЬКІЙ Тетяні Олексіївні, вихователю дошкільного підрозділу, раніше присвоєний восьмий тарифний розряд.

9. Порушити клопотання перед атестаційною комісією відділу освіти, культури і туризму, молоді та спорту Бочечківської сільської ради про відповідність Очкурової Людмили Іллівни, учителя хімії та біології, раніше присвоєним кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії» та педагогічному званню «старший учитель».

Адміністрація закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розроблений перспективний план підвищення кваліфікації та план підвищення кваліфікації на рік. Планові курси педагогічні працівники проходять на базі Сумського ОШПО, педагоги закладу освіти є активними членами вебспільноти освітян.

Щороку, з нагоди Дня працівника освіти відповідно до Колективного договору відбувається преміювання усіх педагогічних працівників.

Як директор освітнього закладу у роботі з працівниками дотримуюся партнерського стилю керівництва. Проблеми обговорюються й виробляються різні варіанти рішення, з них обирається найбільш оптимальний, затверджується і в подальшому здійснюється. Основними формами спілкування є наради, індивідуальні бесіди, інформування. Надаю колегам більше самостійності, відповідно їхній кваліфікації і характеру роботи, створюю необхідні умови для самореалізації. У кожному зі своїх підлеглих бачу, насамперед, особистість у всьому розмаїтті її людських якостей і властивостей.

Висловлюю щирі подяки за співпрацю: учням – за бажання вчитися, учителям — за творчість, за любов до своєї професії; батькам — за допомогу, розуміння, підтримку і сподіваюсь на подальшу плідну співпрацю; технічному персоналу за їх щоденну працю, за чистоту в навчальному закладі та на території школи. Я вірю в наш заклад освіти, захоплююся його талановитими особистостями: учнями, вчителями, випускниками, які примножують справу нашого опорного закладу.